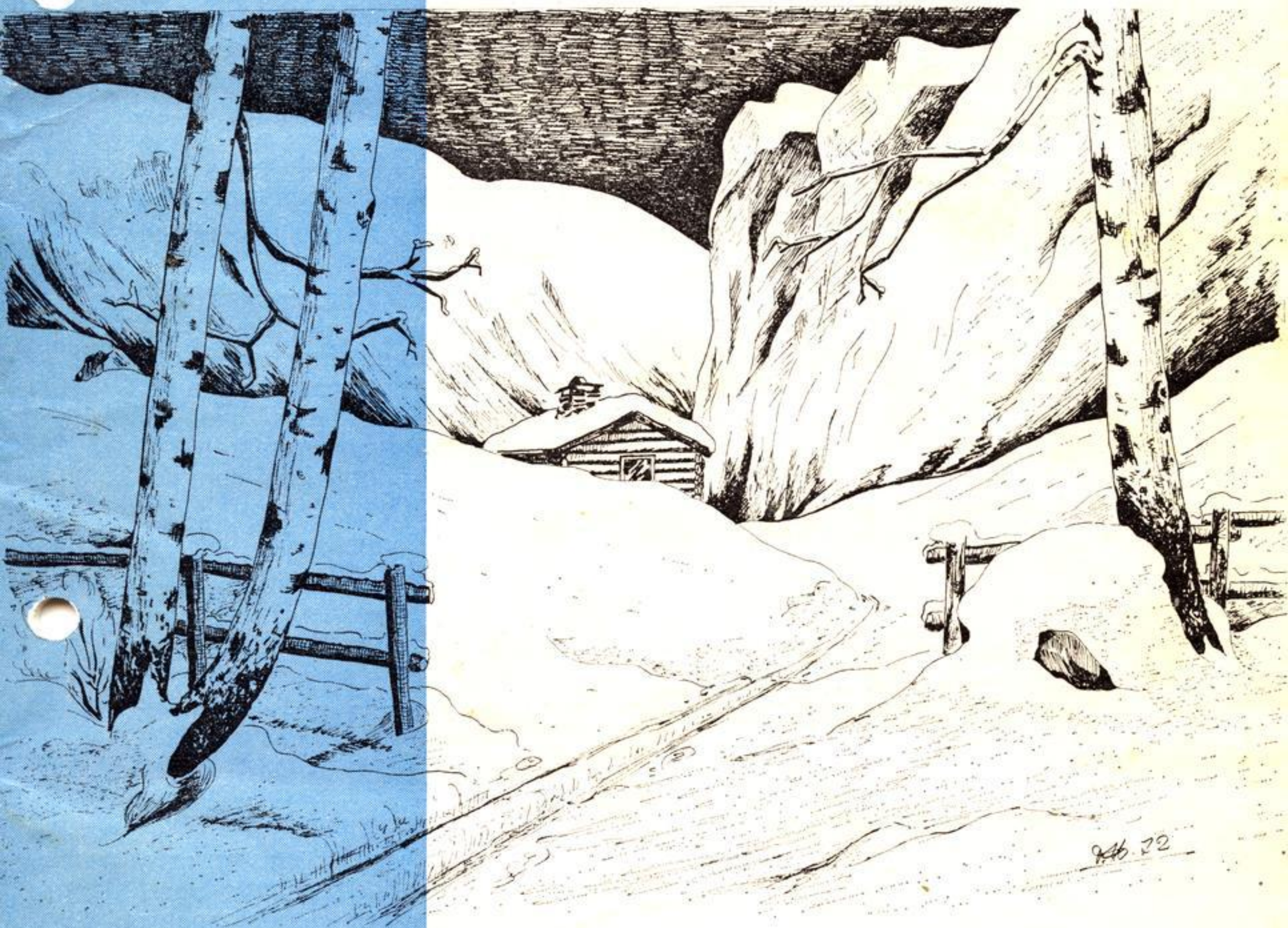


Nr. 1-2 1972

Hunsfos- Arbeideren



ORGAN FOR: HUNSFOS ARBEIDERFORENING - AVD. 56



Aksidenstrykkeriet

HUNSFOSARBEIDEREN

Redaktør: Einar Bakken

Redaksjonssekretær: Olav Ruud

Annonsejef: Tellef Hammen - Telefon 56 162

Fotograf: Arne Gusland

Avd.kontakter: Torbjørn H. Olsen, Ragnvald Mjåland,
Marylyn B. Andresen, Øystein Lie.

Kamp mot hverandre - Samarbeide for hverandre

Omkring året 1920 skrev Chr. Hornsrud flg.:

Mennesket har en lang økonomisk ørkenvandring bak seg.

I blindhet har de ført kamp mot hverandre, istedet for samarbeide for hverandre. I blindhet har menneskene gått løs på hverandre som dyr, i et ubehendig begjær etter rikdom, etter gull, etter fruktene av hverandres arbeide.

I organisert fellesskap om jordens rikdomskilder ville vi alle være rike. I innbyrdes kamp om denne rikdom blir mengden utbyttet og fattige.

Vi har ennå ikke nådd fram til naturens rikt dekkede bord som mennesker. Vi er ennå under fri-

konkurransens lov, den av borgersamfunnet beskyttede utbytningsrett, rovdyrretten, den sterkestes rett.

Er det ikke å måtte innrømme menneskeheten et nederlag når vi fremdeles i 1972 må si at Hornsruds uttalelse fremdeles har full gyldighet?

Vi tenker da heller ikke bare i verdensmålestokk uten at våre lokale livsproblemer også blir dekket av det samme. La oss håpe at arbeiderbevegelsens bestrebelser i denne retning må få en hurtigere utvikling enn det har hatt i de siste 50 år.

La dette være vårt nyttårsønske nr. 1 i 1972.

Vår utvikling - De gode gamle dager

Vi undres over hvor mange her på Hunsfos som egentlig tenker over hvor fort utviklingen går.

I denne forbindelse tenker vi på menneskets frigjøring fra trellekår.

For ikke lengre enn 60 år siden gjaldt bl. a. flg. i reglementet for tjenestemenn i Drammen brannkorps:

Formænd og Mannskaber maa ikke indtræde i Ækteskab uden

forut at have erhvervet sine Foresattes Samtykke.

I dag virker det utrolig, men det er ikke desto mindre sant. Brannmester og stadsingeniør skulle ha avgjørende myndighet i kjærlighets- og ekteskaps saker.

Vel, dette er 60 år siden, men tross alt ikke lenger tilbake i tid enn at endel av oss har levet under slike kår.

«De gode gamle dager».

Fagforeningens motivasjon og målsetting i Samarbeidsprosjektet

Når vi diskuterer Samarbeidsprosjektet kan vi naturlig nok stille oss spørsmål om hva egentlig vi vil oppnå med å engasjere oss i dette. Jeg skal her forsøke å forklare hva som er fagforeningas målsetting, slik jeg oppfatter det.

Spørsmålet er: Hva er det egentlig vi vil?

Svar: Vi skal være en stor del av vårt liv på arbeidsplassen og må forsøke å gjøre det så trivelig som vi kan få det til. Skape et godt og bedre miljø.

Vi må da ta utgangspunkt i vår nåværende arbeidssituasjon. Og hva er så den?

Jo, vår nåværende arbeidssituasjon er bygd opp av mange faktorer. De to første og viktigste er: En kapitalplasing som i sin tid fremskaffet et produksjonsapparat og for å kunne utnytte dette produksjonsapparat ble det bygd et styringssystem i bedriften. Bedriftsorganisasjonen blir det også kalt.

Dette styringssystemet ble bygd opp som et såkalt «kommandosystem». Det betyr bl. a. at vi i praksis har en stor grad av arbeidsledelse. Det betyr videre at all utvikling enten det er teknologisk utvikling/automasjon/markedsmessig eller det kan gjerne være strukturendrin-

ger generelt, så påvirker det i alle tilfelle vår arbeidssituasjon.

I vårt tradisjonelle styringssystem er det bedriftsledelsen alene som tar seg av denne utvikling og tilpasser den inn i bedriften, da med størst mulig hensyn til produksjon.

Dette ønsker vi å forandre.

Vi har gjennom alle år hevdet at vi som arbeider på gulvet og kjenner problemene på kroppen har de beste forutsetninger til å løse endel av problemene.

Det vil vi da gjøre ved å danne diskusjonsgrupper rundt om i avdelingene.

Disse grupperes oppgaver er i første rekke, sammen med avdelingsledelsen, å tilpasse utviklinga til enhver tid, med størst mulig hensyn til mennesket.

Likeledes forsøke å løse problemer som til daglig opptar oss i arbeidet.

Om så skjer er det ikke lenger bedriftsledelsen alene som styrer systemet eller tilpasser utviklinga.

Dette gir konsekvenser.

Vi kan si det slik at vi får større grad av selvstendighet — Vi får større fullmakter —.

Vi må ha større fullmakter.

Hvis vi er enige i det betyr

Forts. neste side

Stort utvalg i KONFEKT

Garantert nye og friske varer.

Karly Nordvold

Skal De bygge, pusse opp eller modernisere?

Dører, vinduer
Garasjeporter
Kjøkkeninnredning
Kjøkkenbord
Stoler og taburetter

Garderobeskap
Gardinbrett
alle tresorter
Baderomsmøbler
Japanske panelplater
i flere tresorter

Ekstra billige køyesenger !

Vi kommer og tar mål, planlegger for Dem
og gir pristilbud gratis.

SE VÅR UTSTILLING!



Telf. 55 722 - 55 770

det at vi forskyver arbeidslederrollen.

Vi flater ut pyramiden i organisasjonsoppbyggingen (bedriftens styringssystem), som i seg selv er et tungrodd, autoritært og byråkratisk system.

Og hva mere ønsker vi?

Jo, ved å flate ut organisasjonen fremskaffer vi bedre personlig kontakt mellom arbeider og arbeidsleder. Det er ønskelig og nødvendig for å avskaffe statusskillet.

Vi får dessuten bedre informasjon enn tidligere.

Hvis f. eks. en driftsingeniør ønsker å meddele folkene noe, eller gi en ordre til betjeningen så kan det skje direkte. D.v.s. at det han sier ikke skal gå gjennom flere ledd som tidligere hvor det er alle muligheter til at informasjonen eller ordren forenkles og uthules. Men gå direkte til mannskapet som førstehånds opplysning.

Men vi vil mere:

Vi vil bl. a. ha lønnsutjamning (håper jeg).

Vi vil ha solidaritet.

Vi vil ha lønn for kunnskap.

Vi vil ha sosiale reformer.

La oss begynne med solidariteten. Den kan gi mange utslag, men la oss se på et eksempel.

I denne tid hvor utviklinga skjer med stormskritt vil det i vårt tradisjonelle system i bedriften bli enkelte mennesker som kanskje må bytte jobb fordi kravene til den enkelte arbeidsplass/arbeider blir for store. I mange tilfeller vil det bety en dårligere betalt jobb.

I et gruppesamarbeide vil gruppa selv verne om den ene og avhjelpe ham slik at han fremdeles kan bli i den avdeling og den jobb han har vært i mange år.

Det vil i et gruppesamarbeide, innenfor bestemte opptrukne linjer, være en naturlig rett/

plikt til å gi/få hjelp i vanskelige situasjoner.

Så til lønnsutjamning.

Hvis vi som eksempel tar for oss pm 5—6 så finnes det i dag 9 forskjellige lønnsgraderinger i avdelinga.

Er det tilfredsstillende? Svaret må bli NEI.

Hvis vi bygger en opplærings- og kompetanseavtale vil vi ved hjelp av opplæring redusere disse 9 graderinger til 6. D.v.s. at hjelperne blir opplært til å kunne bekle en 1ste manns jobb og får 1ste manns lønn.

Det er e t t viktig skritt i riktig retning.

Videre skal vi ha økt lønn for økte kunnskaper, d. v. s. kompetansetillegg for det vi har lært.

Vi skal også ha muligheter til å bruke det vi har lært.

Dette er egentlig de nære ting. Men vi har også andre momenter i vår målsetting.

La oss tenke oss hvordan situasjonen var når de eldre av oss møtte arbeidsplassen første gang.

Vi kom ut av en 7-årig folkeskole som for såvidt var underlagt det samme styringssystem som i bedriften. Kommandosystemet. Vi reagerte derfor heller ikke på den arbeidssituasjon vi møtte.

Men hva med de som møter arbeidsplassen i dag? Hva med de som kommer ut av skolen om 10—20 år?

Sannsynligheten taler for en stadig lengre grunnskolering i et gjennomdemokratisert skoleverk.

Allerede i dag har ungdomsskolen tillitsmenn som sammen med lærerne diskuterer skolesituasjonen.

De har også allerede i dag representanter i skolestyret.

Vil disse menneskene f. eks. om 10 år kunne godta den arbeidssituasjon vi har i dag? Svaret er NEI.

La oss være klar over at om vi har vanskelig for å omstille oss i arbeidssituasjonen i dag, så blir ikke vanskelighetene mindre om få år. Tvert om, de kan anta uanede dimensjoner.

Vel, vi konstaterer at vi har problemer med omstillinga. Hvilke problemer?

Jo, i første rekke interesse-motsetningene mellom gammel — ung. De eldre har gamle arbeidsrutiner og føler vanskelig å kunne gi slipp på disse. Man kan få utrygghetsfølelse i jobben og det er naturlig.

De unge har ikke noen rutiner og vaner å se tilbake på, derfor har de heller ikke de samme problemer.

Men vi har sakt vi vil mere, la oss gjenta:

Først et styringssystem som tilfredsstiller krav til selvstendighet —

Bedre miljø.

Solidaritet.

Likestilling som innebærer sosiale reformer som: Forandring av lønssystemene — Lønnsutjamning — Sykelønnsordning — Stempling o.s.v.

Spørsmålet som naturlig nok stilles er:

Hvor langt skal vi?

Det er vanskelig å svare på, men vi vil innta de mål som tidligere nevnt.

Vi vil ha diskusjonsgrupper som tilpasser seg situasjonen og utviklinga, ikke bare i dag og i morgen, men til enhver tid. Jeg vil heller ikke legge skjul på at vi må ha vår plass i bedriftens styrende organer og at vi skal få det.

Kåre Berg Andresen.

OM SAMARBEIDSKURSET

5 av våre medlemmer som var deltagere på ukeskurset i Velferden i januar har blitt stilt flg. spørsmål i vår intervju-runde.

1. Er det hensiktsmessig å blande arbeidere og funksjonærer på kurs slik som det ble gjort i kurset på Velferden?
2. Hvilket inntrykk fikk du av kurset? Er det hensiktsmessig å videreføre slike kurs?
3. Hvordan synes du opplegget var m.h.t. emnevalg og valg av forelesere?



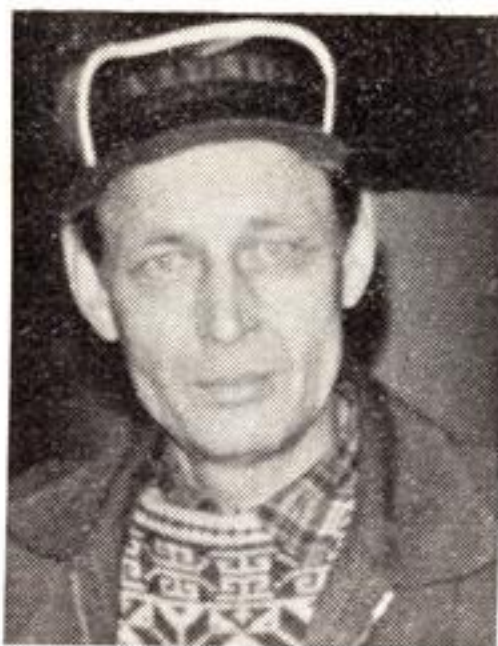
Salve Svaland:

Til det første spørsmålet vil jeg si at de bør være samlet.

Mitt inntrykk av kurset var stort sett bra og det kan sikkert videreføres, muligens i en noe annen form.

Opplegget var godt, men emnevalget kunne vært litt mere fyldig.

Til det siste spørsmål vil jeg si at nøytrale forelesere vel er det beste.



Trygve Holtet:

I kurs av denne art mener jeg at det er bra å blande arbeidere og funksjonærer.

Jeg fikk et veldig bra inntrykk av kurset. Det er mange ting som en ikke har hatt forståelse av tidligere som kom godt fram her. Dette bør føres videre.

Opplegget var svært bra og emnevalget godt, men jeg synes dette med lønssystemet ikke innebar noe vesentlig nytt. Det var dessuten for kort tid til å diskutere et så viktig emne.

Foreleserne var bra og det er fint med blanding. Røberg Larsen og Kåre Hansens innlegg var forståelige og greit fremført. Honnør også til de lokale forelesere.

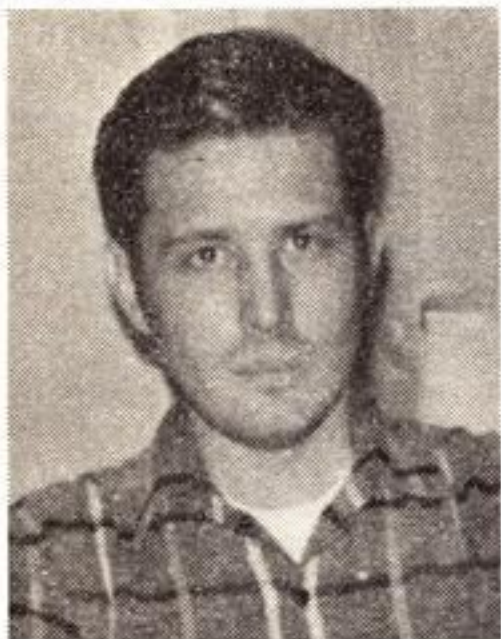


Leif Eidet:

Mener at det er positivt, man lærer sine overordnede å kjenne. Man ser også at dette er den rette vegen å gå for å oppnå mere selvstendighet i arbeidet.

Inntrykket av kurset var meget bra og det må være riktig å videreføre slike kurs.

Opplegget var også meget bra og jeg mener at noe varierte emner er av det gode slik at man får noe variert stoff. Jeg mener at kurset skapte interesse for samarbeidsspørsmålene.

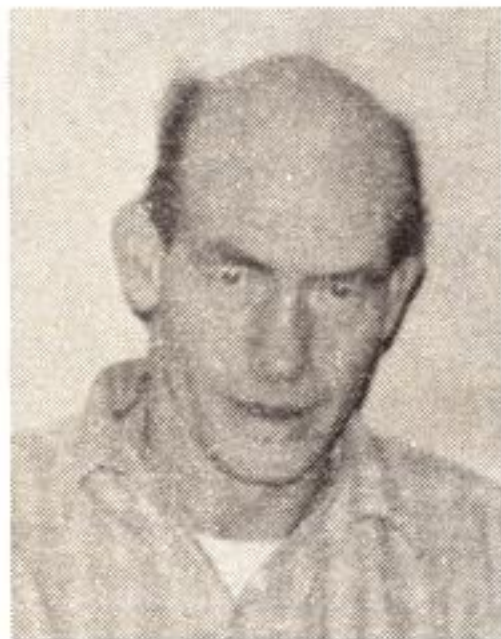


Tarjei Sandaker:

Jeg mener at det er vesentlig at man blander arbeidere og funksjonærer.

Kurset var meget positivt og her bør foreninga følge opp. Opplegget av dette kurset synes jeg var meget bra, men man burde kommet mere inn på lovverket i vernearbeidet.

Av forelesere bør det være litt blanding som nå, jeg synes de forelesere som ble benyttet på dette kurset var meget bra.



Odd Skisland:

Det er bra å blande arbeidere og funksjonærer slik at man kan diskutere problemer og situasjoner som måtte oppstå.

Det er også bra å få noe teoretisk undervisning.

Stort sett synes jeg at kurset var godt, men man kunne hatt mere tid til gruppearbeide.

Det er viktig at det blir videreført slike kursopplegg som vil styrke tillitsmannen.

Opplegget og emnevalget var også meget bra.

Røkeforbud - Røketillatelse

Det å framsette strenge regler og forbud angående røking er ikke noe man gjør fordi en ikke unner en mann å ta seg fem minutter, men fordi det dessverre forekommer røking på steder som er meget brannfarlige.

Ved alle papirfabrikker er det trukket opp strenge regler angående røking, men ved samarbeid med vårt assuranse-selskap er det imidlertid gitt en betinget tillatelse til å røke enkelte steder i bedriften. Disse steder er meket ved malte felter med gule og røde striper på gulvet, ellers er det satt opp spesielle røkebokser. Det er også et par avd. hvor røking er tillatt i hele lokalet. Det er tillatt å røke i de fleste spiserom, på mekanisk verksted, i smia, i sveiseverkstedet, i hvi-lebodene, i fyrhuset og på kontorene, dessuten er det tillatt å røke ute i god avstand fra

brennbart materiale. Man kan si det slik: Det er røking forbudt i hele fabrikken bortsett fra de steder hvor det er gitt spesiell tillatelse.

Enhver forseelse kan medføre ubehagelige konsekvenser, spesielt for den person som blir tatt for ulovlig røking, han kan risikere avskjed. Men ikke minst risikerer bedriften å miste det gode tillitsforhold den har i dag med assuranse-selskapet.

En håper på forståelse og et godt samarbeid også på dette område og dermed trygge bedriften mot brann og sikre vår felles arbeidsplass.

Spesielt til de nyansatte vil jeg si: Er du i tvil om røkeforholdet så spør din arbeidskamerat eller en av avdelingens ledere.

Salve Aas.
Personalsjef.

Har De trygt oppbevarings- sted for



Deres verdisaker?

TA INGEN RISIKO -

Mange ting som oppbevares hjemme er ofte helt uerstattelige, selv om de kanskje ikke har noen direkte pengeverdi

- * Kontrakter
- * Bankbøker
- * Vitnemål
- * Attester
- * Bevitnelser
- * Testamenter
- * Viktig korrespondanse
- * Poliser
- * Skjøter
- * Målebrev
- * m. m.

Det rette oppbevaringssted er en **BANKBOKS I SPAREBANKEN**

Bankboksen er Deres «private område». Vi har ingen nøkkel. De har selv begge nøkler, og uten skriftlig fullmakt fra Dem har ingen andre adgang til boksen Deres. Deres verdier ligger trygt plasert i ildsikkert og innbruddsbeskyttet hvelv.

Det finnes forskjellige boksstørrelser, alt etter Deres behov.

Leien er rimelig.



Vennesla Sparebank

Intervju med *Torvald Strandberg*

Når var det du begynte på Hunsfos og hvordan var den første tida du arbeide?

Jeg begynte på Hunsfos 2. januar 1918 og var da bare 14 år og hadde ikke gått og lest for presten. Jeg sluttet skolen i 1917, men så fyller jeg år så seint på året at jeg ikke kunne gå og lese det samme året som jeg sluttet på skolen. Og så ble det til at jeg begynte på Hunsfos, men det var nå mye på grunn av at min far var der og det var jo han som fikk meg inn på fabrikken. Jeg var der på Saga i 4 år til jeg fylte 18 år og da var det rett inn på skift, og der var jeg til jeg ble flyttet fra PM 3—4 for 3 år siden. Det var en grei tid den gang da jeg begynte på fabrikken. Det var ganske godt betalt da jeg begynte å arbeide, for jeg hadde som guttunge kr. 3,50 om dagen, og det var jo akkord på saga og jeg hadde 35 øre tylfta og vi skar ca. 20 tylfter om dagen, så det blei da kr. 7,— om dagen.

Vi hadde noen streiker og spesielt den som varte i ca. 6 mnd. i 30 åra var knallhard. Det var ikke så ille så lenge man holdt på å streike, men det var værst når man kom igang igjen, og det leita på for da skulle de ha penger alle veier. Men det var ikke spøk for jeg hadde jo kone og to barn som skulle forsørges, og huset skulle betales på 19 kr. uka. Det var kr. 15,— for meg og kona og kr. 2,— for hvert av barna. Det var penger som man fikk gjennom foreninga og det var alt man hadde å leve for. Vi begynte streiken den 15. mars, så begynte fuglejakta den 1. september og da reiste jeg bort der kona kommer fra fordi at jeg hadde harehund den tida. Men før jeg kom igang med jakta så kom det telefon om at jeg måtte komme på arbeide. Og da blei jeg litt overgitt for da blei det jo ingen jakt på meg.

— Har du alltid vært organisert og

mener du at organisasjonen er den den bør være?

— Jeg var først medlem av Hunsfos Arbeiderforening, men var utenfor noen år i de harde trettiåra for det var ikke så godt å greie det, men meldte meg inn seinere og tilsammen så har jeg vel vært medlem i ca. 20 år. Jeg synes alle skulle stå tilsluttet organisasjonen, for hvor ville vi ha stått hvis vi ikke hadde hatt denne. Den har gjort et ypperlig arbeide. Det var jo ennå mer påkrevd i den tida, det var liksom at man hadde mer å kjempe for den gangen. Det var friske karer som ledet foreningen den gangen, men etter krigen så har jo dette mer jevnet seg ut slik at i dag er begge organisasjo-



nene mer likestilt, man kan vel si det slik at det er blitt mer demokrati. Det var jo andre tider den gang Mårtmann-Mo var her på fabrikken, det var liksom man måtte stå med lua i handa når det kom noen av ledelsen. Men de som kom etterpå var liksom mer sammensveiset og funksjonærer og vanlige arbeidsfolk blei mer likestilt.

Kameratskapet mellom arbeidsfolk var godt og disse holdt sammen. Det er jo ikke den respekt for papirmeistre og formenn i dag som det var den gangen, men det er jo utviklinga som har gjort det, men det er bare om det er til det gode, endel respekt for ledelsen bør man ha til en viss grad. Man bør være kamerater på en

Utvalget i brød og kaker er best i



Telefon 55 207

arbeidsplass, men det er vanskelig å leve opp til det.

— Hvordan har du likt deg på Hunsfos?

— Jeg har alle dager likt meg veldig godt på fabrikken. Den tida som jeg syns var den minst hyggelige tiden var da jeg ble flyttet fra Hollenderiet og skulle overta som formann i PM 3 og 4. Det var jo ikke så lett å overta når man ikke hadde greie på papirmaskinene og aldri hadde kjørt disse. Og når de så begynte med disse selvstyrte gruppene så måtte jeg også flytte derfra. Jeg mener at de skulle ha beholdt formennene. Før i tida hadde folk litt mer respekt for sine overordnede enn de har i dag, men så gikk arbeidet unna også. Jeg tror nok det vil gå med slike selvstyrte grupper, men det må ha sin modningsprosess som alt annet.

— Tror du at du hadde vært her på fabrikken om du hadde hatt den samme mulighet som ungdommen har til sin utdanning i dag?

Jeg tror nok at jeg kanskje hadde vært i et annet fag om jeg hadde hatt den mulighet til skolegang og lærdom som ungdommen har i dag. Men i den tida som jeg var ung var det bare de som hadde penger og kunne betale for seg som hadde råd til å studere. For oss alminnelige arbeidsfolk var det bare om å gjøre å komme i arbeide så fort som mulig, selv om det også kunne være vanskelig å få en jobb.

— Hva mener du om fastlønn kontra timelønn?

— Jeg tror nok at det ville være et

stort framskritt med fastlønn, men da måtte dette gjennomføres over hele fabrikken og for alle ansatte.

— Hvordan er dine fritidsinteresser?

— Det har helst blitt med jakt og friluftsliv. Men i mine unge dager så dreiv jeg også litt med skisport, men det er nå ikke noe å snakke om. Fra 1930 og oppover dreiv jeg mye med harejakt fordi at jeg hadde harehund i den tida, men nå er det slutt med jaktinga og det blir helst turer i skog og mark. Det blir jo mest å være på hytta å fiske og kose seg, men jeg har jo den faste turen på høgheia om sommeren og den kommer jeg til å ta så lenge jeg orker, for det er virkelig ferie. Ifjor startet vi i Valle og gikk til Bosbu, det er en tur på en 6 til 7 timer. Neste dag startet vi fra Bosbu og gikk til Øysebu som tar ca. 9 timer. Det var en knallhard tur for det var litt mye snø, men så er vi jo også oppe i 1200 til 1400 m høyde. Men ellers var det en fin tur. For å komme tilbake til dette med skisporten så drev vi jo ikke den slik den gangen som de gjør i dag. Se nå bare på disse toppidrettsfolkene hvordan de trener og konkurrerer, det er nesten for mye av det gode. De kan jo nesten ikke drive med noe annet skal de hevde seg i dag. Men det er jo moro å følge med i idretten nå som man kan se de i fjernsynet og da ser jeg alt som har med sport å gjøre. Men det er rart å slutte og arbeide, men man må jo ikke gi seg over og bare sitte inne og sture, for det nytter ikke, da tror jeg at man

Fossheims

SKOFORRETNING

Vennesla — Telefon 55694

kom til å stivne helt til og kom til å visne hen stille og rolig. Det er jo alltid noe man kan finne på å ta seg til når man har et hus og en hytte å stelle med.

— Du har Kongens fortjenestemedalje, kan du fortelle da du var inne og fikk den?

— Ja, vi var jo der inne i Oslo på slottet og det var en fin tur. Kongen kom inn og hilste på oss og satte seg midt mellom oss som var der inne og prekte og lo. Jeg minte han på det skirennet han var med på i Songebakken hvor de henstilte til han om å la være å hoppe på grunn av at det var slike stygge forhold, men han satte utfor og fikk tredje premien den gangen. Jeg fortalte han at jeg hadde hatt startnummeret like bak han og da lo han høgt. Ja det var jamen en koselig samtale.

— Hva mener du om A-regjeringa vi har i dag?

— Jeg mener at de borgerlige skulle ha fått lov til å rote med det de holdt på med så tror jeg helt sikkert at vi hadde fått flertall for en arbeiderpartiregjering ved neste stortingsvalg. Det er jo det beste for alle parter med en A-regjering, men å overta slik midt i en periode kan gjøre mye galt for Arbeiderpartiet. Det er jo Gerhardsen vi kan takke for mange av de tingene som er blitt gjennomført de siste åra, særlig da dette med noen av disse trygdene som ble gjennomført.

— Hva mener du om ungdommen i dag kontra da du var ung?

— Ungdommen er ikke noe verre i dag enn den var før, men det som er anderledes er at de krever så mye mer. Det var noe annet den gang jeg var ung med alle disse som ikke

hadde noe arbeid og heller ikke kunne få noe, da kunne en heller ha noe å kreve. Så er det jo dette med det lange håret som ikke jeg skjønner noe av at de vil gå med. Og så alt dette svineriet av stoffer som ungdommen bruker i dag, men det er vel utviklinga som gjør det, og noe har det vel å si at de tjener godt og kan betale for seg. Dette er jo ikke så lett å forstå, for det blir jo mellom to generasjoner dette.

— Hva mener du om pensjonsalderen og dette som pensjonistene har å leve av?

Angående pensjonsalderen så må denne settes ned. Men de skulle gjøre litt mer for disse som allerede er pensjonister. Gi dem litt mer rommelig med penger slik at de ikke behøver å snu og vende på hver krone for å få dem til å strekke til. Ta nå disse som bor i byene med stor husleie, det er jamen ikke alltid så lett for disse å få pengene å strekke til.

— Mener du at arbeidstida bør settes enda lenger ned enn den er i dag?

— At arbeidstida kommer enda lenger ned er bare bra for da får man jo enda mer fritid til å ta seg igjen på når man er trøtt og sliten. Men da må folk slutte med å ta seg arbeide for andre på fritida for ellers er det jo ingen hjelp med kortere arbeidstid.

Til slutt vil jeg takke alle på fabrikkene for godt samarbeide, spesielt til disse folkene som jeg har hatt med å gjøre opp gjennom tida.

Med disse gaver som jeg har fått var riktig storslått og det vitner om et virkelig godt demokrati.

Vi låner Dem alt til et automatisk kaminanlegg



Betal i avdrag over 5 år. Til vanlig bankrente — og uten avbetalingstillegg! Rentene kan De trekke fra på selvangivelsen.

De behøver ikke å betale noe kontant!

Tenk over hva De kan spare av ergrelser og utgifter ved å installere et automatisk kaminanlegg.

Er De i tvil om hvilken fyringsmåte De bør velge, så ta med eventuelle tegninger og planskisser til oss. Vi ordner Deres lån, foretar installasjonen, og graver ned tanken.

Velkommen til en varmeprat!



F-7116 b

Vennesla Varmeservice

INNEH.: LUDVIG LIE

HUNSFOSSEVEIEN 21 — TELEFON 55 362

Salg og montering av

ORANIER kaminer

ÅRSMØTE 1972

Hunsfos Arbeiderforening avholdt årsmøte fredag 25. februar. Foreningsformann Kåre Berg Andresen åpnet møtet og holdt en kort minnetale over 10 av foreningens medlemmer som var gått bort siden siste årsmøte. De ble minnet med et minutts stillhet.

Foreningsformann Kåre Berg Andresen ble enstemmig valgt til møtets dirigent.

Styret la fram en fyldig beretning som vitnet om at det har vært stor aktivitet i året som gikk.

Beretning og regnskap ble enstemmig godkjent.

Likedan ble beretning og regnskap for Hunsfosheimen og Vesøya enstemmig godkjent.

Av forslag som ble behandlet ble det bl. a. vedtatt å øke utleiesatsene på Vesøya til følgende:

Leiligheter kr. 12,— pr. døgn —
kr. 75,— pr. uke.

Hytter kr. 15,— pr. døgn —
kr. 95,— pr. uke.

Båter kr. 5,— pr. døgn —
kr. 25,— pr. uke.

Ved valgene ble følgende valg foretatt i samsvar med innstillinga fra valgkomitéen:

Foreningsstyre:

Formann: Kåre Berg Andresen

Sekretær: Øystein Jørgensen

Styremedl.: Rosa Marie Johansen

Reidar Arntsen

Finn Lund

2. varamann: Gudmund Jortveit.

Formann i valgkomitéen: Ivar Isaksen.

Studieutvalg:

Studieleder: Bjarne Knutsen

Medlemmer: Thorbjørn H. Olsen

Arne Lonebu

Olav Ruud

Arnold Kløvfjell

Hunsfosheimens styre:

Kasserer: Sverre Nilsen

Styremedl.: Reidun Omdal

Ivar Isaksen

Vesøy styre:

Kasserer: Alfinn Tønnesen

Styremedl.: Oddvar Bryne

Alf Johansen

Marlyn Berg Andresen

Toralf Lindtveit

Revisorer:

Johnny Hagen og Olav Ruud.

Redaksjonskomité:

Redaktør: Einar Bakken

Fotograf: Arne Gusland

Kontakter: Ragnvald Mjåland

Thorbjørn H. Olsen

Øystein Lie

Bedriftsutvalget:

Representanter: Alfinn Tønnesen

Einar Bakken

Varamenn: Øystein Lie

Arnold Kløvfjell

I tillegg ble foretatt endel andre valg som av plasshensyn må utgå.

Øystein Jørgensen,
sekretær.

En takk og kameratslig hilsen fra pensjonistene.

Vi har fått svært mange henvendelser fra pensjonister og pensjonisters ektefelle som ønsker å uttrykke sin dypfølte takk for den julehilsen de mottok fra fagforeninga.

Uten at vi vil trekke fram bestemte navn har de alle anmodet oss om å overbringe de hjerteligste hilsener til arbeidskameratene på Hunsfos, noe vi gjør med glede.

Kunstmaleren: — Jo da, jeg skal gjerne påta meg å male Deres portrett. Men det vil komme på ti tusen kroner.

Oppkomlingen: — For en pris! Men si meg, hva vil det koste hvis jeg selv holder maling, lerret og pensler?

Med Hunsfos Arbeiderforening gjennom 60 år

1932.

Styret: Formann Th. Hodne-
myr, nestformann Magne Vin-
ger, kasserer Ole Endresen, se-
kretær Emil Hildebrandt, styre-
medlemmer: Kr. Larsen, H. Jør-
gensen og Ottar Lindekleiv.

I juli valgtes til nestformann
Torbjørn Viksnes og til medlem-
mer av styret istedenfor Kr. Lar-
sen og Ottar Lindekleiv hen-
holdsvis Lars Larsen og Julius
Rasmussen.

Der holdtes 2 generalforsam-
linger, 4 medlemsmøter, 5 grup-
pemøter og 17 styremøter.

Arbeidsforholdene har vært
nokså stabile dette år med unn-
takelse av litt innskrenkning i
september. På grunn av vanske-
lige avsetningsforhold innskren-
kedes driften til 4 a 5 dager i to
uker og hel stans i en uke.

På slutten av året innmonter-

tes en pakkemaskin for pakning
av ruller i papp. Ved overgang
fra tre til papp-pakning mistet
de folkene som var beskjeftiget
med fremstilling av treemballa-
sje en stor del av sitt arbeide
og de enedes om å dele det gjen-
værende.

For pakkernes vedkommende
krevde bedriften reduksjon i ak-
kordsatsene. Da der ikke opp-
nåddes enighet gikk saken til
voldgift. Dom avsagdes i begyn-
nelsen av 1933 og var naturlig-
vis tilfredsstillende for arbei-
derne.

Av forhandlinger kan ellers
nevnes: Krav fra bedriften om
en ny arbeidsordning ved rulle-
maskin I og II. Betjeningen skul-
le overta veining av rullene,
hvorved der påtenktes innspart
mannskap i pakkerlaget, eller
reduksjon i akkordsatsen. Arbei-

Den store gavebutikken



har et veld av presanger til
store og små

**Skjønnlitterære og religiøse
bøker**

**Gaveartikler, håndvesker og
bagger**

Kjempeutvalg i leketøy

Fotoartikler

DE FÅR DET I

VENNESLA
BOKHANDEL

derne ved rullemaskinen motsatte seg dette, og bedriften måtte frafalle kravet.

På sortersalen hadde man fått en ny slags sortering av ark og i forhandlingen om betalingen oppnåddes et resultat som sortererskene var fornøyd med.

For taubanen opptokes krav om revisjon av akkordsatsen for kjøring av russekubb, da det viste seg at på tross av hard kjøring oppnåddes ikke rimelig fortjeneste. Det oppnåddes gjennom forhandlinger forbedring og adgang til å oppta saken på ny. Bedriften hadde tenkt å forandre kjøringen fra Ålefjær slik at der istedenfor å kjøres til Moseidmoen tippedes utenfor renseriet og kun kjørt til bedriftens daglige behov. Hensikten var naturligvis innsparing av mannskap på Moseidmoen. Foreningen stilte da krav om revisjon av akkordsatsene eller også en garantert minstelønn. Bedriften ville ikke gå med på noen av delene og oppga da heller den påtenkte ordning.

Også den innskrenkede drift i september medførte atskillige forhandlinger, slik at innskrekningen ikke rammet medlemmene altfor hardt.

Som alt tidligere nevnt var bedriftsledelsen nokså pågående, men i den senere tid forsøkte den seg også med direkte trakassier av foreningens medlemmer. Var der en eller annen av arbeiderne som kom i den stilling at han måtte si fra ble vedkommende utsatt enten for å bli avskjediget eller der stengtes ham veien til bedre avlønnet arbeid. På slutten av året ble spørsmålet særlig aktuelt ved at bedriften ville avskjedige maskinfører Hans Pedersen uten påviselig grunn. Foreningen satte seg

kraftig imot dette, og forbundet tok seg av saken. Bl. a. hadde Bratvold en konferanse med direktør Vik, og saken ordnedes i minnelighet. Foreningen og forbundet var bestemt på ved gjentakelsestilfeller å sette alt inn på å få slutt på uvesenet.

Grunnet bedriftens påtenkte overgang til elektrisk fyring, hvorved man ville få flere mann ledige, protesterte foreningen på det kraftigste, bl. a. ved en henvendelse til våre partifeller i angjeldende stortingskomité.

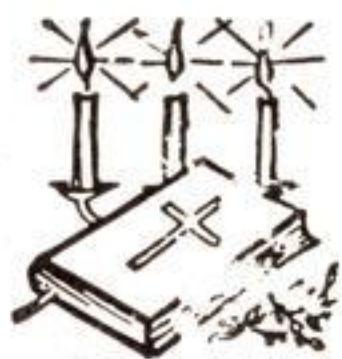
Etter anmodning fra Venne-
sla Arbeiderparti behandledes spørsmålet om kollektiv tilslutning til partiet. Foreningen fant ikke å kunne gå til kollektiv tilslutning, men nedsatte en agitasjonskomité som stiltes til partiets disposisjon. Foruten å virke som agitaskorps skulde de også fungere som underkasserere. Allerede det første fremstøt resulterte i 50 medlemmer blant Hunsfosarbeiderne. Dessverre holdtes dette agitaskorps ikke i live, og stillingen i dag er mindre tilfredsstillende, idet kun få av Hunsfos Arbeiderforenings medlemmer er medlem av partiet.

Hovedorganisasjonene drøftet dette år forkortelse av arbeidstiden med hel eller delvis kompensasjon i lønn. Foreningen drøftet også spørsmålet inngående og påla sine representanter til Samorganisasjonens årsmøte å stemme for forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Fru Olsen: — Hva i all verden er det De har gjort med dette?

Vaskeridamen: — Det er da visst ikke noe i veien med det lommeterkleet, det er jo gullende rent og hvitt.

Fru Olsen: — Men det var et laken da jeg leverte det fra meg!



Dagens tekst

I Markus Evangelium kap. 10 kan en lese beretningen om en blind tigger som satt ved vegen. Og da han fikk høre at Jesus gikk forbi begynte han å rope: Jesus, du Davids sønn, miskunn deg over meg. Men folket truet ham og sa at han skulle tie stille. Det står så fint at han ropte enda mere, han var jo blind og trengte så sårt til hjelp, så han brydde seg ikke om hva menneskene rundt ham mente.

Og Jesus sto stille og sa at de skulle kalle den blinde bort til ham. Da den blinde tiggeren kom bort til Jesus så spurte han tiggeren: Hva vil du at jeg skal gjøre for deg?

Den blinde sa da til Jesus: Jeg må få mitt syn igjen. Og Jesus gjorde ham fullkommen frisk.

Det er så fint når folk kommer i vanskeligheter og de kommer til Jesus

† DØDSFALL

15. desember kom det triste budskap at Andres Honnemyr var avgått ved døden i en alder av 77 år.

Honnemyr ble ansatt på Hunsfos i 1922 og var hele tida fram til pensjonsalderen tilknyttet bedriften. Han ble pensjonert i 1964 etter 42 års ansettelse.

Vårt medlem var han fra 1930 og hadde således over 40 års medlemskap.

Han fikk Norges Vels medalje i 1958.

Vi takker Andres Honnemyr for godt kameratskap gjennom mange år og lyser fred over hans minne.

og forteller akkurat hva som mangler dem. Da får de som de begjærer og gjerne litt til, for han er rik nok for alle som kaller på ham. Og det beste av alt er at han gjør ingen forskjell på høy eller lav, for i Guds øyne er vi alle like. Vi er jo alle sammen skapt i Guds bilde og han elsker alle med en evig kjærlighet bare vi tar imot frelsen i Jesus og takker ham for hva han gjorde på Golgatta der han tok all vår synd og skam på seg. Amen.

En takk



I anledning Ola Omdals 70 årsdag vil vi her i Cellulosen få lov til å takke ham for kameratskap og samarbeide.

Jeg vet at jeg har alle med meg her på avdelingen når jeg sier at han alltid har utført det arbeid han ble pålagt og aldri lot det ligge igjen til andre, og hjelpsom og grei i all sin ferd så man kan ikke unngå å like Ola.

Han er en god representant

SKIFTARBEID HAR MANGE SKYGGESIDER

Menneskekroppens organer er innstilt på bestemte døgnrytmer. Disse rytmene skyldes en innebygd «klokke» i kroppen, men påvirkes av ytre betingelser, som f. eks. skiftninger av lys og mørke, sosiale aktiviteter m. m. Vi kan måle ulike former for døgnrytmer gjennom å studere ulike kroppsfunksjoner. En rytme som er lett å konstatere, er kroppstemperaturen. Den er lavest klokka 3—4 om morgenen og høyest i de seine ettermiddagstimene. På samme måten kan vi måle variasjoner i blodtrykket, utsondringen av visse stresshormoner i urinen, bestemte leverfunksjoner osv.

Denne døgnrytmen påvirker vår evne til våkenhet, vår reaksjonsevne etc. Man kan altså konstatere at vi er mer henfalte til døsighet og trøtthet i de seine nattetimer og i de tidlige morgentimer. Man er da ikke like rask i sine reaksjoner, man har lettere for å gjøre feil. Dette er blitt påvist på en overbevisende måte i en undersøkelse, som tok for seg antallet feilbehandlinger hos skiftarbeidere i et gassverk. Arbeiderne hadde vært ansatt i bedriften i mange år under de samme arbeidsforhold. Når vår døgnrytme er på sitt laveste, ved 3—4-tida om morgenen, er antall feilhandlinger størst.

Et sentralt spørsmål er hvilke muligheter skiftarbeideren har til å sove. Undersøkelser viser at skiftarbeideren sover mindre enn dagarbeidere og at søvnen i tillegg ofte er av dårligere kvalitet. Dersom gjennomsnittssøvnen for en gruppe dagtidsarbeidere varer i 7½ time, vil den bare vare i 6½ time for skiftarbeidere. Etter nattskiftet varer søvnen bare i 5½

for arbeiderne, og han er av den stø rolige typen som man alltid kan stole på og som Hunsfos eller Norge ikke kan unnvære.

En arbeidskamerat.

time. En viktig faktor når det gjelder vanskene med å få tilstrekkelig søvn, synes å være de forstyrrelser som oppstår i omgivelsene når man tvinges til å sove på tider av døgnet da samfunnet normalt er i virksomhet. I første omgang oppstår da de naturlige forstyrrelser som bråk fra familien i samband med arbeid og lek i leiligheten. I tillegg kommer så støy fra huset for øvrig, med lyder fra nærliggende leiligheter, trappespringing, heislyd, dørmell, skråll m. m., og i høy grad utefra i form av leikende barn, trafikkbråk, mødre som roper på sine barn m. m.

Arbeideren som går på nattskift, pådrar seg dermed et søvnunderskudd som han seinere må ta igjen. Etter som soveforholdene heller ikke er tilfredsstillende under de andre skiftene, har skiftarbeideren lett for å pådra seg et enda større søvnunderskudd, som igjen bidrar til økt trøtthet og irritabilitet. For mennesker med spesiell følsomhet, kan dette til slutt føre til helseskader. Menneskene er imidlertid svært ulike når det gjelder følsomhet for forstyrrelser av denne type, og mange klarer seg tilsynelatende bra.

I åras løp er det foretatt en rekke undersøkelser for å få et bilde av skiftarbeidets innvirkning på helsen. Man har sammenliknet sykefrekvensen blant skiftarbeidere og dagarbeidere, men det er vanskelig å få et riktig bilde, idet så mye spiller inn, som f. eks. arbeidets art, helsetilstanden, alder, psykologiske forhold etc. Av disse grunner varierer resultatene av slike undersøkelser. Tar man derimot for seg spesielle sykdommer, vil man få et riktigere bilde av sykefraværet. En rekke undersøkelser viser at store grupper skiftarbeidere klager over fordøyelsesbesvær. I en nylig utført dansk undersøkelse blir det slått fast at 43 prosent av skiftarbeiderne hadde trøbbel med fordøyelsen, bare 17 prosent av dagarbeiderne had-

S

Minivarehuset

I SENTRUM

Venneslas største dagligvarebutikk

SPORT — ELEKTRISK — GLASS — STENTØY

Kvalitetsvarer til rimelige priser.

Utvidet bytterett.

Sørlandet Samvirkelag

S**S**

de magebesvær. En norsk undersøkelse gikk enda lenger, idet man ville slå fast når magesår oppsto for første gang. Man fant at magesårfrekvensen hos dagarbeidere som tidligere hadde gått på skift, var tre ganger så høy som hos dagarbeidere som ikke hadde gått på skift tidligere. Det gikk videre fram at over halvparten av de treskiftarbeiderne som var blitt behandlet for magesår, hadde pådratt seg sykdommen før de begynte i treskiftarbeid. Konklusjonen av den norske undersøkelsen var at skiftarbeid ikke i og for seg forårsaket magesår, men at skiftarbeid utgjør en risiko for dem som allerede har tendenser til slik sykdom. Man har i flere, ulike undersøkelser funnet støtte for at skiftarbeid medfører risiko for diverse former for nervøse forstyrrelser, som framfor alt viser seg i økt grad av ir-

ritabilitet, økt trøtthet og andre former for psykiske besvær.

Hva slags åtgjerder kan man så ta i bruk for å bedre skiftarbeiderens arbeidsforhold? Man kan først og fremst legge opp skiftplaner som i så stor utstrekning som mulig tar hensyn til medisinske og sosiale krav. Dette har grunnleggende betydning. Etter som skiftarbeid medfører så mange medisinske og sosiale ulemper, må man naturligvis reservere skiftarbeid for slik produksjon som absolutt er avhengig av denne arbeidsformen.

Etter som mulighetene for søvn er et sentralt spørsmål ved skiftarbeid, må særskilte tiltak rettes nettopp mot dette problemet. Det gjelder å sørge for at den tid som trengs til hvile, kan bli utnyttet på best mulig måte. Her gjelder det i første rekke å isolere skiftarbeideren fra alle de forstyrrelser

som det våkne samfunnet forårsaker. Han trenger et rom som er godt atskilt fra de øvrige rom i leiligheten, og isolasjonen bør være god. Egen villa er selvsagt den ideelle boformen, da slipper man å tenke på støyen fra andre leieboere.

Et annet problem for skiftarbeidende personell er boligens beliggenhet. Boligområdet bør selvsagt ha rolige omgivelser, langt fra trafikkstøyen. Man har gjort forsøk med boligområder av villa-samfunnstypen, spesielt planlagt for skiftarbeidere, og det er en form som det er verdt å satse på.

Skiftarbeidernes arbeidstid gjør at det mange ganger kan være vanskelig å ordne transporten til og fra arbeidsstedet. Man bør være oppmerksom på at lange og besværlige reiser i særlig grad bidrar til å forverre arbeidsforholdene. Bedrifter bør derfor være med og løse dette problemet, slik at de skiftarbeidende kan få en så smidig transport som mulig.

Alt bør gjøres for å gjøre det lettere for den skiftarbeidende å opprettholde normale forhold til familien. Her gjelder det f. eks. mulighetene for skiftarbeideren til å tilbringe fritida med ektefelle og barn. Ellers bør skiftarbeidernes spesielle krav overfor samfunnet tas opp til debatt.

Et spesielt problem for skiftarbeideren er måltidene. Her er det snakk om kostens sammensetning og måltidenes fordeling i arbeidstida. Det er viktig å påse at man får den kalorimengde som skal til, 2000—3000 kilokalorier pr. dag for dem med lettere arbeid, og 3000—4000 for dem med tyngre arbeid. Videre er det grunn til å understreke betydningen av vitaminer og mineraler. Fukt og grønnsaker dekker stort sett disse behovene. Så langt råd er bør man holde regelmessige måltider.

Personer som har fordøyelsesproblemer og andre som lett påvirkes av søvnforstyrrelser og har lett for å bli nervøse, bør ikke ta jobb som skiftarbeidere. Personer over 50 år som ikke tidligere har hatt skiftarbeid, bør frarådes å ta slikt arbeid. Personer som har svært lang og anstrengende reise

til og fra arbeidsstedet og som har utilfredsstillende boligforhold, bør ikke ansettes som skiftarbeidere så sant man ikke kan gjøre noe med disse forholdene. Visse sykdommer bør man også ta hensyn til ved ansettelser som fordrer skift.

Man må foreta regelmessig helsekontroll av alt skiftarbeidende personell. Da mennesker som har vansker med å greie skiftarbeid av helsemessige årsaker oftest dokumenterer dårlig tilpasning relativt tidlig, er det viktig å foreta mange helsekontroller det første året for disse. I de tilfeller der man ser tydelige tegn på helseforstyrrelser, bør det skje en omplassering til dagarbeid.

Etter som sosiale faktorer spiller en så avgjørende rolle for så vel arbeidstilpasning som for helse, er det særlig viktig å legge opp en personalpolitikk som tar spesielle hensyn til dem som går på skift. Det er av vesentlig betydning at man på et tidlig stadium setter inn forebyggende tiltak av så vel psykologisk som sosial karakter for å fjerne eller dempe problemer som har med bolig, måltider, barnetilsyn, fritid m. m. å gjøre.

Svensk

En liten pojke kom in på apoteket och sagde:

— Jag skulde be att köpe en burk sådanna där piller, som jag köpte åt mamma i går.

Apotekaren: — Jodå, det går bra, det — tyckte din mamma om dem?

Pojken: — Nei, det gjorde hon inte, men dom passar så bra til min luftböss.

Ukens beste fra leserne.

Lille Eva på 14 viste seg å være svanger da skolelegen undersøkte henne.

— Når kan dette ha foregått? spurte legen strengt.

Hvortil Eva svarte: — Det må ha vært den kvelden for et par måneder siden da mor og far var på kino. Jeg skulle egentlig ha vært med, men filmen var forbudt for barn.



Skisesongen

Årets skisesong kom noe sent i gang på grunn av mangel på snø, men når det først ble startet opp så gikk det slag i slag med mange arrangementer.

Det viser seg, og spesielt da ved siste stafett der Hunsfos stilte med hele 6 lag av 11, at vi desidert er den største flokk som starter og gledelig er det. Dessverre så er vi litt dårligere på hoppområdet, men dette er jo dessverre nokså dårlig i hele skikretsen. Foruten bedriftsrenn ser det ut som om turrenn fanger større og større interesse, og her stiller Hunsfos hver gang en fyldig tropp som for hvert



Den suverene mester også denne gang, vår egen Harald Nordbø fra PM 5—6.



Kretsmesteren i kl. 42—50, Sigurd Åsan, PM 3—4 fra Hunsfos.

år blir større og større. Ved siste Høvingsvannsløp fikk vi to klasseseire ved Harald Nordbø i kl. I og Sigurd Åsan i kl. III, og begge to gikk meget sterke løp i forhold til aktive løpere. En som her bør nevnes er Trygve Kittelsen som starter hver gang og sier selv at han har svært mye glede av bare å få delta. Tenk på alderen hans som nå nærmer seg de 60.

Vi går så over til resultater fra noen renn og tar da med Hunsfosløpernes plasseringer:

Resultater fra 10 km. langrenn ved Stemmen i Øvrebø lørdag 15. jan.:

Klasse Elite II:

3. Elias Omdal og Reidar Omdal, begge Hunsfos 45,17

Vi har utstyret for påsketuren!

SKI:

Madshus og Splitkein.

SKISTØVLER:

Sim, Jette og Viking — for spesial og tur.

AKEBRETT fra 9,50 til 50,00.

KJELKER

ANORAKKER - NICKERS - Div. TRIKOTASJE



SYKKEL — SPORT

Telefon 55 558

Klasse 3:

6. Torbjørn Olsen, Hunsfos 52,07

Klasse 4:

2. Sigurd Åsan 47,28

Resultater langrenn på Strai:

Elite I:

1. Harald Nordbø 36,00

Elite II:

5. Øistein Lie 41,24

6. Elias Omdal 42,15

7. Karl Hodnemyr 46,20

Klasse 17—25 år:

1. Torodd Joreid 42,38

Klasse 25—35 år:

13. Helge Trelldal 44,44

Klasse 35—42 år:

8. Thorbjørn Olsen 51,33

Klasse 42—50 år:

2. Sigurd Åsan 44,09

Klasse 50—55 år:

1. Sigurd Hagen 45,12

2. Kåre Rødal 48,23

3. Karl Andersen 49,23

Resultater fra KM ved Tjåvann:

Klasse Elite I:

1. Harald Nordbø 34,01

Klasse Elite II:

7. Karl Hodnemyr 42,01

17—25 år:

1. Torodd Joreid 38,43

25—35 år:

3. Sigmund Løyte 38,52

9. Helge Trelldal 41,20

13. Maryim Haugar 42,22

15. Øystein Larsen 45,25

35—42 år:

10. Bjarne Grundetjern 44,09

11. Thorbjørn Olsen 46,45

12. John Leland 48,20

Forts. neste side

MILJØVERN

Den alminnelige leser kan ikke unngå å merke den store interesse som er skapt omkring «Natur og Miljøvern».

Nå kunne det i fra forskere og eksperter selvfølgelig overdrives i denne sak, men det er der sikkert ingen som tror. Så ille som det er nå og at det kanskje blir verre ennå er mildt sagt skremmende.

Spørsmålet som da må stilles er: Hva kan vi som enkeltmenneske eller samlet flokk gjøre?

42—50 år:

2. Sigurd Åsan	40,22
9. Helge Nordhagen	46,50
13. Harry Voreland	52,45

50—55 år:

1. Sigurd Hagen	42,00
2. Karl Andersen	43,50

Over 55 år:

4. Trygve Kittelsen	53,38
---------------------	-------

Pokal til beste tremannslag

under 35 år:

Hunsfos ved Harald Nordbø, Torodd Joreid og Sigmund Løyte.

Kretsmesterskap i stafett ved Kjåvann lørdag 19. februar.

Under 35 år:

1. Hunsfos ved S. Løyte, T. Joreid og H. Nordbø 58,17.
5. Hunsfos ved M. Haugar, H. Trelldal og J. Ranestad 66,24.

35—50 år:

2. Hunsfos ved S. Åsane, E. Omdal og Ø. Lie 64,05.
3. Hunsfos ved K. Hodnemyr, B. Grundetjern og B. Svendsen 69,22.
5. Hunsfos ved T. Olsen, H. Ranestad og H. Nordhagen 72,07.

Over 50 år:

1. Hunsfos ved K. Rødal, K. Andersen og S. Hagen 68,35.

La oss se på den bedrift vi tilhører og hva den gjør som forurensningskilde i både vann og luft. Luftforurensningen kan vel tolereres til et visst punkt, men forurensningen av Otra må Hunsfos ta en meget stor prosent av. Vi kan bare tenke oss det badeliv som var for ganske få år siden, nedenfor bedriften, og sammenlikne med nå. Dette innlegg som her leses er ikke ment som kritikk mot det bestående, ei heller være for mye negativ. Det som vi bør beflitte oss på er at 1970 årene og årene videre blir renere både i luft og vann, så jeg har et forslag som jeg vil be bedriftsledelsen og fagforeninga ta opp til overveielse.

Forslaget lyder slik:

La oss få et miljøutvalg på Hunsfos. Dette utvalg må dekke et bredest mulig representasjon av de ansatte.

La oss i denne sak huske hva det gjelder, kanskje vi om få år ødelegger mulighetene vi har i dag med adgang til frisk luft og vann. La oss høre andre og dermed få forskjellige syn.

Ø. L.

Tanker om fellesskapet

I en sterk samfunnsutvikling ble det arbeiderklassens tro og bevisstgjørelse av et sosialdemokratisk samfunn som besvarte muligheten for en menneskeverdige målsetting av felles livsbetingelser. I en sterk verdensutvikling blir det allmenhetens tro og bevisstgjørelse av felles menneskelig målsetting som blir det avgjørende om vi fortsatt skal ha noen framtid.

H. Iversen.

Bedriftsdemokrati

I løpet av våren skal Stortinget behandle forslaget om bedriftsforsamlinger og styrerepresentasjon. Alt tyder på at forslaget vil bli vedtatt.

Når loven er vedtatt står vi foran den utfordring og mulighet at det i norsk industri er dukket for en utvidelse av bedriftsdemokratiet. Loven gjelder bare for private aksjeselskaper. Personlig eide firmaer faller altså utenom foreløpig. Dette skyldes at de juridiske problemene i forbindelse med slike bedrifter er vanskeligere. Det arbeides med å utrede hvordan også disse kan trekkes inn i bildet. Helt statlige aksjeselskaper faller også utenfor den lovproposisjon som nå foreligger. Det er imidlertid regjeringens forutsetning at stats-aksjeselskapene skal få en tilsvarende ordning som for den private industri.

Loven er videre begrenset til industri og bergverk, mens f. eks. handels- og servise-bedrifter foreløpig ikke er tatt med.

Hva som skal skje for slike bedrifter er også under utredning. For bedrifter innen industri og bergverk skilles det mellom store bedrifter med mer enn 200 ansatte og mellomstore bedrifter med mer enn 50 ansatte.

I bedrifter med mer enn 200 ansatte skal det innføres bedriftsforsamlinger. I bedriftsforsamlingen skal 2/3 av representantene velges av aksjonærene på generalforsamlingen, mens 1/3 velges av og blant de ansatte.

Bedriftsforsamlingen velger bedriftens styre.

Møtene i bedriftsforsamlingen skal være åpne.

I bedrifter med mellom 50 og 200 ansatte vil det ikke bli innført noen bedriftsforsamling. Her vil de ansatte ha krav på 1/3

av styremedlemmene. Det skal minst være 2 representanter for de ansatte i styret.

Alle de ansatte vil få stemmerett. I de fleste bedrifter vil fagforeningen ha det avgjørende ord. Det er derfor viktig å foreta valg av representanter som kan gjøre en jobb etter fagbevegelsens intensjoner. I de fleste tilfeller vil det være uheldig å velge forhandlingstillitsmenn inn i styret/bedriftsforsamlingen.

Målsettingen for vårt arbeide må være å skape en demokratisk bedriftsorganisasjon der den enkelte er med i avgjørelsene på alle plan i bedriften fra den enkelte arbeidsplass til de store avgjørelser på topplanet.

Det er ganske klart at 1/3 av representasjonen i bedriftsforsamlinga alene ikke vil føre fram. Selv om vi hadde flertall i dette organ måtte vi ta fatt på oppbyggingen av bedriften i de enkelte avdelinger.

H. Iversen.

Mennene er hjerteløse og det er grunn til å forakte Hansen for hans holdning. Saken er, at hans kone brøt sammen og sa:

— Hvis jeg ikke får den pelsen, så vil jeg gå til streik. Og du kan selv klare dine strømper og din mat.

— Ja, sa den grusomme, bare streik du, jeg kjenner en nydelig streikebryter.

— Vil De si at De har solgt alle de hattene som vi hadde tenkt å sende til forbrenningsanstalten? spurte innehaveren av hatteforretningen forbauset.

— Jo, svarte ekspeditrisen. — Jeg satte bare et skilt i vinduet der jeg skrev at vi hadde et parti hatter som var for dyre for den alminnelige humor, og så var det utsolgt innen middag.

Fastlønn

Jeg ser at E. J. B. kommenterer halvårsmøtets beslutning om ikke å innføre fastlønn i noen avdeling før hele bedriften er klar. At mine argumenter var svake får stå for E. J. B.s syn, men her er ganske mye som ligger på et dypere plan både fra E. J. B. og Harald Iversen, som også i siste Hunsfosarbeider fremdeles har vanskelig for å skjønne at hans forslag ble nedstemt.

Når jeg nevnte at denne sak ikke hadde sånn hastverk, så mente jeg og mange andre med meg, at vi fremfor å splittes hadde tjent med å vente, som halvårsmøtet vedtok.

Med hensyn til mine såkalte fine tanker om solidaritetsprinsippet, så vil vi ganske sikkert få se andres fine tanker i denne sak. Jeg tenker på de i 3 — 4 eller andre som vil prøve om denne avgjørelse ikke kan fattes på halvårsmøtet. Jeg tenker også i denne sak på forslaget fra Kløvfjell om den juridiske rett til inngripen i samarbeidsavtalen. Dette forslag ble, som de fleste vet, trukket tilbake.

Når E. J. B. mener at jeg la mere prestisje enn solidaritet i saken, må ikke bare jeg kritiseres, men også de andre 31 som stemte for mitt forslag, og da E. J. B. blir det vanskeligere for deg å finne dekning for dine påstander. Jeg vil avslutte med å minne om, for de som ikke vet det, at fagbevegelsen i sine bestrebelser alltid har hatt sin styrke i enhet og samling.

Men det er mulig at vi, snipp og lusekofte proletarer skulle prøve vår fremgangsmåte. Hva er best vet ikke jeg?

Ø. L.



Organisasjonenes representanter på Samarbeidskurset fra høyre: R. Roberg Larsen fra LO., O. Bratlie fra NPF., K. Hansen fra NAF., O. Stien fra PAF.



Utsnitt av kursdeltagerne.

Ingen oppnådde 12 rette i tippekurransen.

Kristine Johansen fikk 11 rette, og hun får en pose tvist. Vi gratulerer.

STEMNING

Jeg sank tilbake i stolen med et bedende blikk.

Jeg var aldeles makt stjålet.

Jeg visste at nå var det ingen vei tilbake.

Jeg var helt i hans vold.

Det som skulle skje måtte skje.

Han nærmet seg, det var som om all kraft forlot meg.

Skjelvende møtte jeg hans blikk.

Jeg hadde jo villet det selv.

Han nærmet seg mine lepper, jeg lukket øynene.

Og så begynte tannlegen sitt arbeid.

Kaffe-kryssord nr. 1-2 1972



Navn Avd. Skift nr.

Vannrett:

1. Hundre.
9. By og sjø i USA.
10. Til maten.
11. Gravskrift.
13. Plante.
14. Religøs sang.
16. Fra. (fortegn).
17. Bindord.
18. Nasjonal kjennemerke.
19. Avgift.
21. Profet.
24. Ny eller ung.
25. Fase.
26. Stolt.
28. Stedsbeskrivelse.

Loddrett:

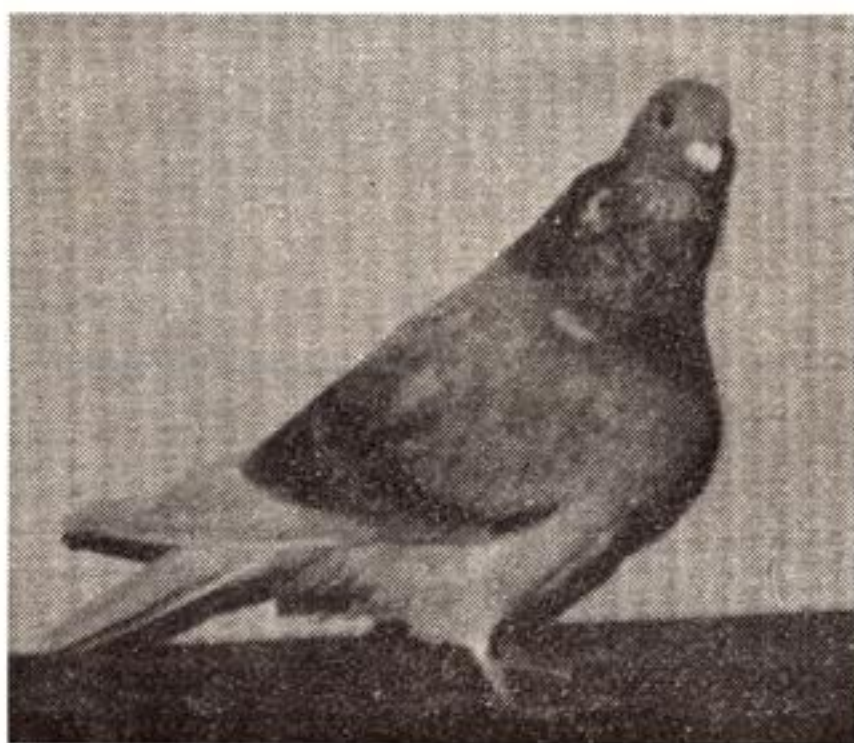
1. Skrivemateriale.
2. Stjernebilde.
3. Bærsort.
4. Drikk.
5. Forkortelse.
6. Garanti.
7. Reise.
8. Forherv. vitenskap.
12. Færdselsåre.
15. Jernstykke v/magnet.
18. Tall.
20. Side.
33. Pave.
23. Sinna.
27. Nedbør.

MIN HOBBY

Grunnforutsetningen for enhver hobby er interessen, dette gjelder også for brevduer. Man må ha interesse for dyr og det især brevduer.

Dette med duer blir i Vennesla sett på som en ting guttunger driver på med. Men de færreste vet vel ikke at duer er en hobby, også for voksne, og at brevduefolk i Norge har sitt eget forbund som er tilsluttet det Internasjonale Brevdueforbund, som rommer flere hundre tusen medlemmer fra de fleste land i verden.

Formålet med brevduer er konkurranse hvor det gjelder å få høyest mulig hastighet. Dette gjøres på følgende måte: Duene blir sendt i kurver f. eks. fra Kristiansand til Røros, blir sluppet løs der, og den som er først hjemme igjen har vunnet. Under gode værforhold kan en due på en slik distanse (500 km.) få opp en fart av 1200—1400 meter pr. minutt.



Blant brevduer har vi typisk sprintere og langflyvere, og brevduer kan bli sluppet opptil 2000 km. fra sitt hjem og finne tilbake, men det mest vanlige er mellom 500 og 1000 km. Man har hatt duer som har flydd 800 km. med en hastighet på ca. 1800 m. pr. minutt i gjennomsnitt, men dette er meget sjeldent.

Før i tiden ble brevduer benyttet som budbærere, og det kan nevnes at i 1815 brakte en brevdue bankuset Rotchild i London resultatet fra slaget ved Waterloo, så det kunne disponere bør-



Vitsekroken

To fyllicker røk sammen i et durablelig slagsmål. De var lenge jevnbyrdige, men til slutt måtte den fulleste over ende. Kompisen fortsatte med å pynte på fjeset hans, og dette syntes en av tilskuerne ikke var fair play. — Hei De, sa den pene eldre herren, er De virkelig så simpel at De slår en mann som ligger på bakken?

Til det svarte slåsskjempen — Nei, hør nå her'a stakan, hva trur'u jeg har lagt'n i bakken for???

En velkledt herre satt ved bardisken og nød noen martinidrinker. Etter at han hadde svelget dem, bet han i stykker glasset og tygget og slukte bitene, mens han ordnet stettene i rad og rekke på disken.

Bartenderen så på dette med stigende forbauselse, men da mannen hadde gjort det ni ganger kunne han ikke dy seg lenger og sa til en annen av gjestene ved baren: «Den mannen må da være helt sprø.»

«Ja visst må han det,» svarte gjesten. «Det er jo stettene som smaker best!»

sen 3 dager før andre. Og Reuters telegrambyrå grunnla sitt verdensry med en brevdue, sendte reportasje om 1848 revolusjonen i Paris dagen etter.

Til slutt kan det nevnes at i Frankrike ble en brevdue solgt for 63.000 norske kroner.

Hvis noen ved fabrikken har interesse for duer så håper jeg de vil kontakte meg.

Rolf Andersen.

Tipp 12 rette

1. Hvor mange symfonier skrev Brahms?
1 4
x 9
2 12
2. Hvem ble Norgesmester i fotball 1970?
1 Lyn
x Rosenborg
2 Strømsgodset
3. En sjømil er:
1 1609 m.
x 1853 m.
2 7408 m.
4. Verdens største produsent av koks er:
1 Vest-Tyskland
x Sovjet-Samveldet
2 U.S.A.
5. Morsetegnet ... — betyr:
1 b
x x
2 v
6. Norge er i størrelse:
1 3 ganger større enn Belgia
x 6 ganger større enn Belgia
2 10 ganger større enn Belgia
7. Makarios er president på:
1 Rhodos
x Kypros
2 Kreta
8. Den første borgerlige koalisjonsregjering fikk vi i:
1 1963
x 1965
2 1967
9. Hvor mange måneder har planeten mars:
1 2
x 0
2 10
10. Den nest største byen i USA er:
1 Chicago
x Los Angeles
2 Philadelphia
11. Roald Amundsen seilte med Gjøa for å finne Nord-vest passasjen i:
1 1895
x 1903
2 1912

Ansettelsestid og aldersfordeling på Hunsfos

Det kan være interessant å se på aldersfordelingen av de ansatte og hvor lenge folk vanligvis blir på Hunsfos.

Vi har her en oversikt som viser dette og fremlegger den.

Aldersfordeling:

Under 20 år	40 personer
20 t.o.m. 29 år	103 "
30 " 39 "	114 "
40 " 49 "	169 "
50 " 59 "	136 "
60 " 64 "	39 "
65 " 69 "	21 "

Ansettelsestid:

Under 8 år	179 personer
8 t.o.m. 10 år	52 "
11 " 15 "	142 "
16 " 20 "	77 "
21 " 25 "	93 "
26 og over	88 "

Disse tallene er pr. 31/12 1971, og omfatter kun mannlige arbeidere. Ikke fordi at kvinnes alder og ansettelsestid er uinteressant, men fordi disse tallene er fremkommet p.g.a. at spesielt behov som kun innebar nevnte grupper.

Dessuten er det ikke god skikk å omtale en kvinnes alder.

Vinner av kryssord i julenummer:
Norveoled Enersen 5—6, 1.
Kristine Johansen.
A. Åvitsland 5—6, 1.

Løsning og stoff til avisen må være innsendt redaksjonen innen 20. mai.

-
12. Å trakassere er å:
1. Plage
x Knuse
2 Ta av kassa

IKKE MYS!



Sol og sne er en herlig kombinasjon — men ofte svært sjenerende. Når solen skinner på sneen oppstår irriterende, blendende reflekser som tvinger Dem til å myse. Vanlige solbriller stenger ikke refleksene ute — det gjør bare Polaroid solbriller. Derfor — spør ikke etter solbriller, spør etter

Polaroid

Solbriller



Deres garanti — navnet POLAROID i innfatningen.